

διπλωματική εργασία
_αυτάρκης εγκατάσταση και δίκτυο καλλιέργειας και έρευνας στην περιοχή της γέφυρας του Γοργοποτάμου

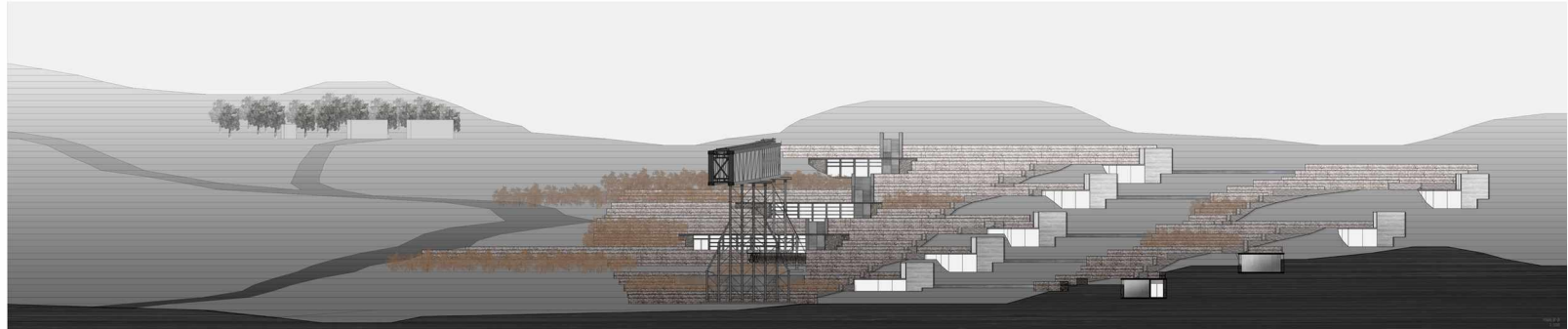
επιβλέποντες: Κοτιώνης Ζήσης, Κουζούπη Ασπασία

Καλπύρη Γεωργία, Ροκανά Βασιλική

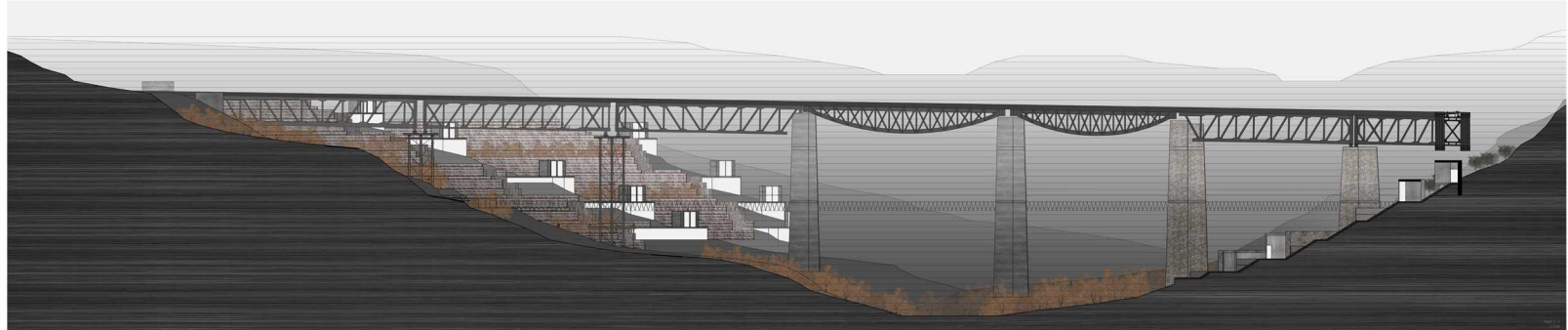
σεπτέμβριος 2010

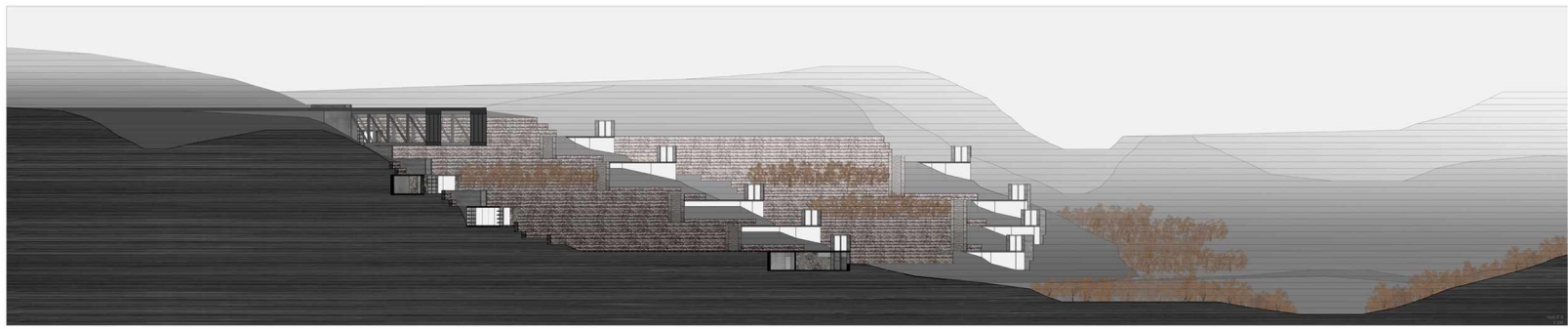
τομή α-α'

τομή β'-β

τομή γ'-γ

τομή δ'-δ

Διπλωματική Εργασία

_Αυτάρκης Εγκατάσταση και Δίκτυο Καλλιέργειας και Έρευνας στην περιοχή της γέφυρας του Γοργοποτάμου

Καλλιύρη Γεωργία, Ροκανά Βασιλική

Επιβλέποντες: Κοτιώνης Ζήσης, Κουζούπη Ασπασία

_Περίληψη

Στα πλαίσια αυτής της διπλωματικής εργασίας επιλέγεται ως περιοχή επέμβασης ένα υπέργειο χωρικό διάστημα της σιδηροδρομικής διαδρομής ΑΘΗΝΑΣ- ΘΕΣΣ/ΚΗΣ. Η Γέφυρα του Γοργοποτάμου.

Η γέφυρα έχει 211 μέτρα μήκος και 30 ύψος. Ενώνει τις δύο πλαγιές της Οίτης και περνά πάνω από των ποταμό Γοργοπόταμο. Απέχει 8 χιλιόμετρα από τη Λαμία και γειτνιάζει με τον ομώνυμο οικισμό.

Πέρα από την ιδιαίτερη γεωμορφολογία της περιοχής της οποίας οι πηγές αποτελούν έναν σημαντικό υδροβιότοπο, το πεδίο της Γέφυρας του Γοργοποτάμου αποτελεί και ένα τοπίο μνήμης της νεότερης ιστορίας.

Η κατασκευή της αρχικής γέφυρας τελείωσε το 1905. Κατά τη διάρκεια όμως του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου ανατινάχθηκε τρεις φορές. Η ανατίναξη της από ενωμένες τις αντιστασιακές δυνάμεις των Ε.Α.Μ και Ε.Δ.Ε.Σ έγινε στις 25 Νοεμβρίου του 1942. Το 1982 καθιερώνεται επίσημος εορτασμός της ελληνικής εθνικής αντίστασης η ημερομηνία ανατίναξης της Γέφυρας.

Πρόκειται λοιπόν για ένα τοπίο που εμπλέκει το φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον και την ιστορική μνήμη με τη δυναμική ενός τόπου παραγωγής.

Η επέμβαση περιλαμβάνει ένα δίκτυο ιστορικής έρευνας, καλλιέργειας και κατοίκησης στη νότια όχθη της γέφυρας και ένα κέντρο έρευνας και παραγωγής βιολογικής ιχθυοκαλλιέργειας στη βόρεια όχθη. Δημιουργούνται έτσι δύο πόλοι οι οποίοι αλληλοτροφοδοτούνται και αλληλοσχετίζονται. Οι επεμβάσεις ενώνονται μεταξύ τους με μια αναρτημένη μεταλλική πεζογέφυρα και αγκυρώνονται στο τοπίο μέσα από δίκτυα διαδρομών και χρήσεων. Η γέφυρα αποτελεί τόσο το υπόβαθρο στο οποίο δρα η μνήμη όσο και το υπόβαθρο κίνησης του τρένου για την τροφοδότηση της επέμβασης.

Πρόθεσή μας είναι η εγκατάσταση αυτή να αποτελεί μια νησίδα αυτάρκειας στην οποία οι κάτοικοί της μέσα από τη διαμονή, την έρευνα και τη συμμετοχή τους σε αυτό το τοπίο παραγωγής θα έχουν τη δυνατότητα να ζουν στο τοπίο της μνήμης και να ζουν από αυτό.

Degree Thesis

**_Self- sufficient installation of a cultivation and research net in the area of
Gorgopotamos bridge**

Kalpyri Georgia- Rokana Vasiliki

Supervisor professors: Kotionis Zisis, Kouzoupi Aspasia

_Summary

The current project is located in the region of Gorgopotamos bridge which constitutes a part of the railway line Athens- Thessaloniki.

The bridge is 211 meters long and 30 meters high above the river Gorgopotamos and connects the two slopes of Oiti mountain.

Apart from the unique geomorphology of the region, whose springs are of great hydro-biological interest, the field of the bridge is also a landscape of collective historical memory.

The bridge's construction was completed in 1905. During the Second World War it was blown up three times. The second blowing up was executed by the two parties of national resistance in 1942. The date of the bridge's blowing up was consecrated as an official commemoration of national resistance by the Greek government in 1982.

It's a landscape that combines the natural habitat with the human made environment and the historical memory with the dynamics of a productional region.

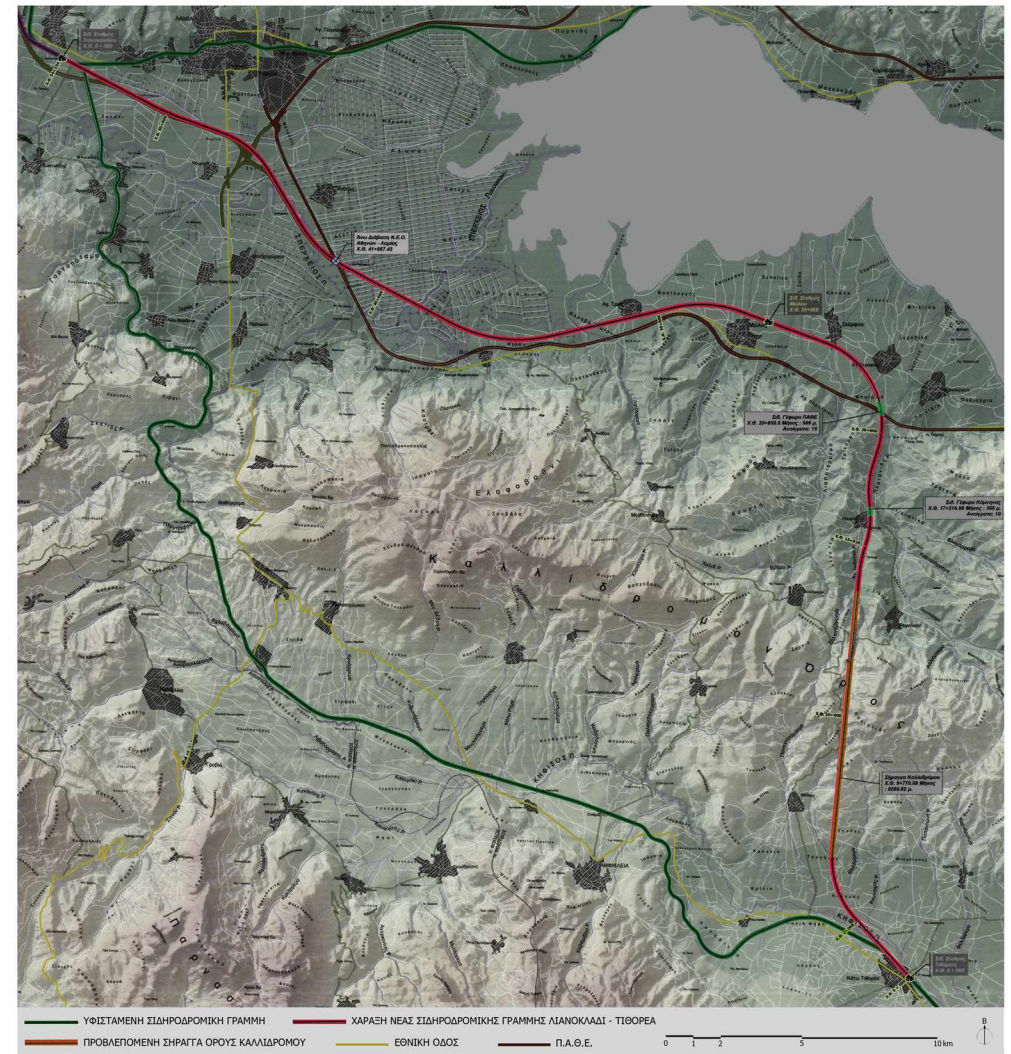
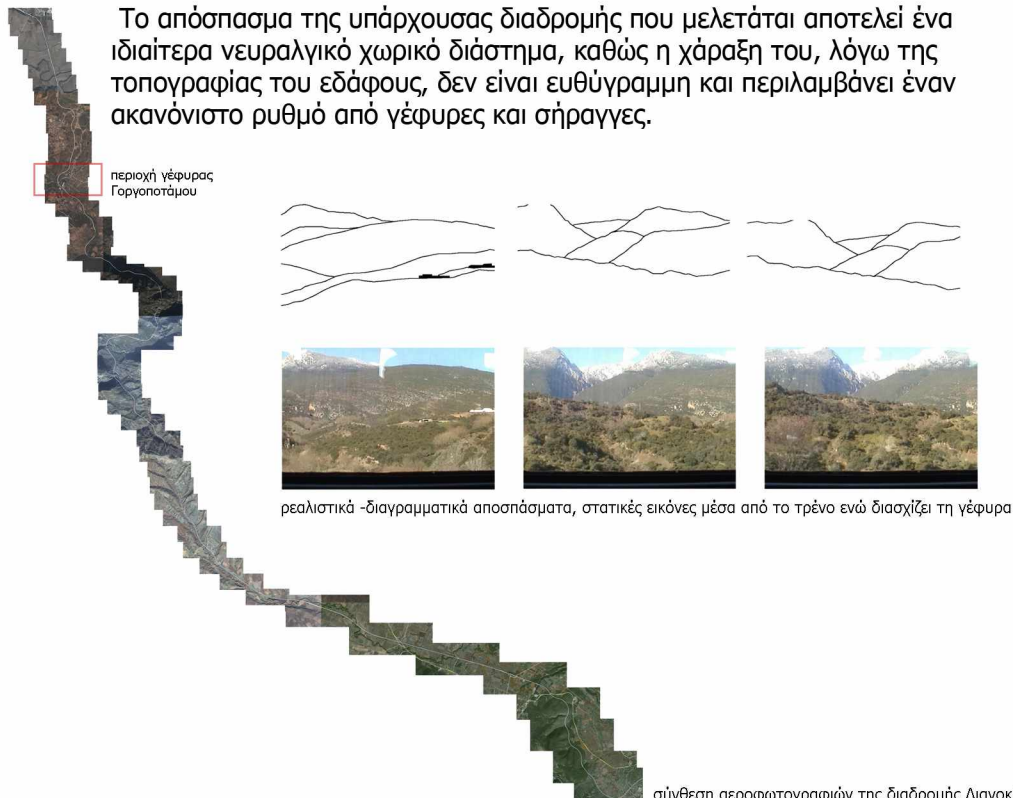
The project includes a net among historical research, cultivation and inhabitation in the south side of the bridge. A research center in biological pisciculture is situated in the north side. So we have created two related poles which supply each other. A footbridge connects those two poles which connect with the surrounding environment through other motion nets. The bridge constitutes a memory layer and a train's receptor which supplies the installation.

We intend to create a self-sufficient landscape zone where the inhabitants have the possibility to research, cultivate and be a part of this system of memory and production.

Αρχικά, αφορμή για το ερευνητικό θέμα με τίτλο “ανασύνθεση του τοπίου μέσα από την κίνηση του τρένου: επικέντρωση στη σιδηροδρομική διαδρομή Λαμίας- Τιθορέας” αποτέλεσε το έργο χάραξης της νέας σιδηροδρομικής γραμμής στην περιοχή του όρους Καλλίδρομου και Μπράλου, η οποία αποσκοπεί στη μείωση του χρόνου της σιδηροδρομικής διαδρομής ΑΘΗΝΑΣ-ΘΕΣ/ΚΗΣ. Το έργο αυτό προβλέπει την παράκαμψη ενός μεγάλου ορεινού κομματιού της διαδρομής από Τιθορέα ως Λιανοκλάδι, το οποίο και καταγράφεται και μελετάται στο ερευνητικό μας θέμα. Στο χάρτη1, φαίνεται η υπάρχουσα χάραξη του σιδηροδρομικού δικτύου στην περιοχή και η προβλεπόμενη νέα χάραξη.

Με την υλοποίηση του έργου της εκτροπής της σιδηροδρομικής γραμμής ΑΘΗΝΑΣ-ΘΕΣ/ΚΗΣ, δύο είναι τα σενάρια για το μέλλον του κομματιού που παρακάμπτεται: είτε θα εγκαταλειφθεί πλήρως είτε θα συνεχίσει να λειτουργεί εκτελώντας τοπικά δρομολόγια.

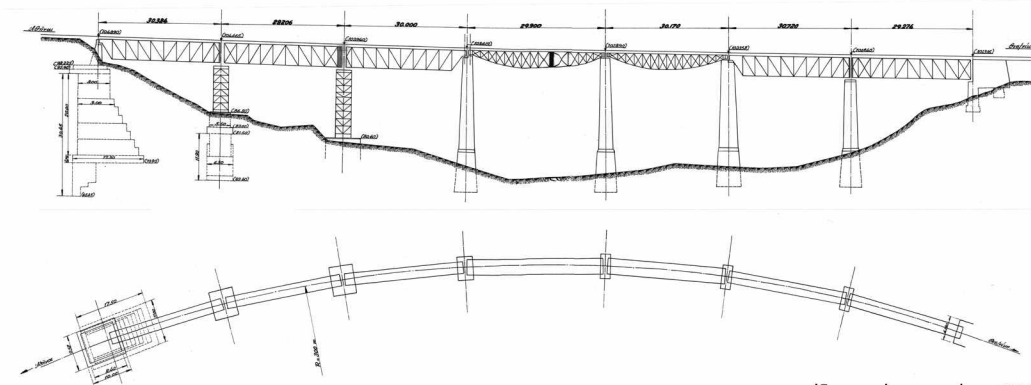
Το απόσπασμα της υπάρχουσας διαδρομής που μελετάται αποτελεί ένα ιδιαίτερα νευραλγικό χωρικό διάστημα, καθώς η χάραξη του, λόγω της τοπογραφίας του εδάφους, δεν είναι ευθύγραμμη και περιλαμβάνει έναν ακανόνιστο ρυθμό από γέφυρες και σήραγγες.

χάρτης 1

Στα πλαίσια της διπλωματικής μας εργασίας λοιπόν, επιλέξαμε ένα υπέργειο χωρικό διάστημα αυτής της διαδρομής. Τη γέφυρα του Γοργοποτάμου. Αποτελεί ένα κομμάτι μιας διαδρομής σε ράγες η οποία ενώνει τις δύο πλαγιές της Οίτης και περνά πάνω από τον ποταμό Γοργοπόταμο.

Η γέφυρα του Γοργοποτάμου έχει 211 μέτρα μήκος και 30 μέτρα ύψος. Απέχει 8 χιλιόμετρα από τη Λαμία και γειτνιάζει με τον ομώνυμο οικισμό. Ο ποταμός Γοργοπόταμος πηγάζει από το όρος Οίτη και εκβάλλει στον Σπερχειό ποταμό. Από τον Γοργοπόταμο υδρεύεται τόσο ο παρακείμενος οικισμός όσο και η πόλη της Λαμίας και οι πηγές του είναι ένας υδροβιότοπος με σπάνια χλωρίδα και πανίδα. Πέρα από την ιδιαίτερη γεωμορφολογία της περιοχής, το πεδίο της γέφυρας του Γοργοποτάμου αποτελεί και ένα τοπίο μνήμης της νεότερης ιστορίας.

σχέδια της γέφυρας από τον ΟΣΕ

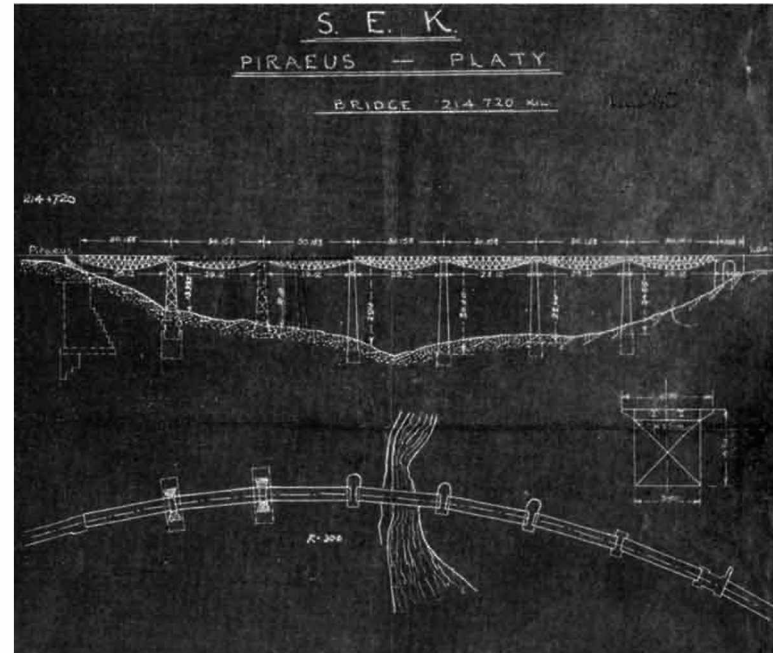
πανοραμικές φωτογραφίες από την περιοχή

Ιστορικά στοιχεία

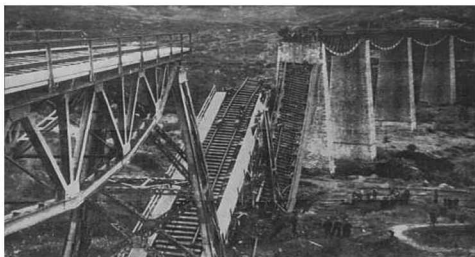
Η κατασκευή της γέφυρας τελείωσε το 1905. Μέχρι το 1905 λειτουργούσε ήδη πλήρως το σιδηροδρομικό δίκτυο μέχρι τον Μπράλο. Το υπόλοιπο όμως σιδηροδρομικό δίκτυο ήταν υπό κατασκευή. Στις 20 Ιουλίου του 1905 αρχίζει η εκμετάλλευση του τμήματος Μπράλου- Λιανοκλαδίου με σκοπό να εξυπηρετήσει τοπικούς συρμούς που συνέβαλαν στα υπόλοιπα σιδηροδρομικά έργα που γίνονταν στην περιοχή και στις 24 Αυγούστου 1908, αφού ολοκληρώθηκαν όλα τα έργα, γίνεται η πρώτη επίσημη λειτουργία της γραμμής Αθήνας- Λάρισας. Η κατασκευή της γέφυρας όπως και η υπόλοιπη γραμμή από Μπράλο μέχρι Λιανοκλάδι, έγινε από μια γαλλική εταιρεία και μικτό συνεργείο από Γάλλους, Άγγλους, Ιταλούς και Έλληνες μηχανικούς και εργάτες.

Η γέφυρα ανατινάχτηκε για πρώτη φορά τον Απρίλιο του 1941 από τους υποχωρούντες Άγγλους, με αποτέλεσμα να πέσει μόνο ένα ζευκτό. Η ζημιά αποκαταστάθηκε γρήγορα από τους κατακτητές. Ανατινάχθηκε για δεύτερη φορά στις 25 Νοεμβρίου του 1942, όπου για πρώτη φορά, ενωμένες αντιστασιακές δυνάμεις του Ε.Α.Μ και του Ε.Δ.Ε.Σ, μαζί με Άγγλους σαμποτέρ, ανατίναξαν τη γέφυρα προκαλώντας μεγάλη καθυστέρηση στη διέλευση των Γερμανών που πίεζαν τους συμμάχους στην Αφρική. Στην επιχείρηση έλαβαν μέρος 200 περίπου άντρες με την καθοδήγηση των Βελουχιώτη και Ζέρβα και 12 υπό τον συνταγματάρχη Μάγιερς. Οι Ιταλοί ανακατασκεύασαν τη γέφυρα που λειτουργήσε ξανά τον Ιανουάριο του 1943. Τέλος, η γέφυρα ανατινάχθηκε για τρίτη φορά από τους αποχωρούντες Γερμανούς στις 13 Οκτώβρη του 1944. Η νέα γέφυρα ανακατασκευάστηκε το 1948.

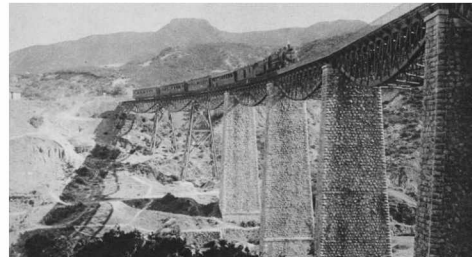
Η ελληνική κυβέρνηση το 1982 καθιέρωσε ως επίσημο εορτασμό της ελληνικής εθνικής αντίστασης το Γοργοπόταμο και ημερομηνία εορτασμού αυτήν της ανατίναξης της γέφυρας.

αρχικά σχέδια της γέφυρας

φωτογραφίες από διαδίκτυο (www.dimosgorgopotamou.gr)

Η δημιουργία του συνοικισμού του Γοργοποτάμου οφείλεται κατά κύριο λόγο στην ύπαρξη κάτω από τη γέφυρα ενός εργοστασίου παραγωγής ασετιλίνης.

Το εργοστάσιο άρχισε να κατασκευάζεται γύρω στο 1901 και να λειτουργεί γύρω στο 1907. Παρήγαγε μεγάλες ποσότητες ασετιλίνης που μέσω του σιδηροδρομικού σταθμού που είχε δημιουργηθεί στο Γοργοπόταμο για αυτό το σκοπό, μεταφερόταν στα αστικά κέντρα.

Στη δημιουργία του εργοστασίου στην περιοχή συνετέλεσαν οι φτηνές πρώτες ύλες που προέρχονταν από τον εγγύς στη γέφυρα χώρο, η εκμετάλλευση της υδραυλικής ενέργειας για την παραγωγή φτηνού ηλεκτρισμού και η θέση του Γοργοποτάμου στον τότε σιδηροδρομικό άξονα.

Έτσι, οι πρώτοι κάτοικοι του οικισμού Γοργοποτάμου ήταν στην ουσία οι εργαζόμενοι στο εργοστάσιο. Το εργοστάσιο σταμάτησε να λειτουργεί το 1940. Το συγκρότημα του εργοστασίου αποτελούνταν από:

- δίκτυο μεταφοράς νερού
- εργοστάσιο παρασκευής ρεύματος που το ονόμαζαν μηχανουργείο(ίχνη αυτού του κτιρίου υπάρχουν μέχρι και σήμερα κάτω από τη γέφυρα)
- χώρους αποθήκευσης της παραγόμενης ασετιλίνης
- οικήματα διαμονής των εργαζομένων τα λεγόμενα 'καμαράκια' τα οποία λειτουργούσαν ως το 1970 και γκρεμίστηκαν το 1975
- οικήματα διαμονής των διευθυντών
- φανοποιείο
- ιατρείο
- μεταλλικές κολώνες μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος
- σιδηροδρομικό σταθμό Γοργοποτάμου
- αστυνομικό σταθμό.

Από τα στοιχεία που αντλούμε από την ιστορική αναδρομή αντιλαμβανόμαστε τον κομβικό ρόλο της περιοχής και της ίδιας της γέφυρας. Η γεωμορφολογία της και η αφθονία σε πηγές και νερά, καθώς και το γεγονός της ύπαρξης της σιδηροδρομικής αυτής τροχιάς συνθέτουν ένα τοπίο που εμπλέκει το φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον και την ιστορική μνήμη με την παραγωγή και την τροφοδοσία. Στο πεδίο της γέφυρας του Γοργοποτάμου εμπλέκονται συστήματα και δίκτυα τροφοδοσίας και κίνησης ενώ ταυτόχρονα πρόκειται για ένα τοπίο μνήμης με υπολογίσιμη εμβέλεια.

φωτογραφίες από το πρώην μηχανουργείο

_η γέφυρα

Η γέφυρα αποτελείται από δυο μεταλλικές, δύο μπετονένιες και δύο πέτρινες κολώνες και από 7 ζευκτά και έχει καμπύλο σχήμα. Πρόκειται για ένα απόσπασμα τροχιάς το οποίο εκτός από τη στατική του συμμετοχή στο τοπίο ως μέρος του, αποτελεί και έναν υποδοχέα κίνησης. Το γεγονός αυτό αποτέλεσε έναν πολύ σημαντικό παράγοντα στην πορεία του σχεδιασμού και της τελικής πρότασης.

_το τοπίο γύρω από τη γέφυρα

Όπως προαναφέρθηκε, η γέφυρα ενώνει δύο πλαγίες της Οίτης και περνά πάνω από τον ποταμό ο οποίος τροφοδοτεί με νερό τόσο τον οικισμό του Γοργοποτάμου όσο και την πόλη της Λαμίας. Στην αεροφωτογραφία που ακολουθεί φαίνονται ο οικισμός, οι καλλιέργειες και τα χωράφια της περιοχής, τα ρέματα, η παραποτάμια βλάστηση και οι χαράξεις των δρόμων. Λόγω της ιστορικής σημασίας της περιοχής και κατά συνέπεια της τακτικής επισκεψιμότητάς της, υπάρχει ένας πλακοστρωμένος δρόμος ο οποίος ξεκινά από το τέλος του χωριού στα δυτικά και φτάνει ως τη γέφυρα στοιχειοθετώντας μια διαδρομή προσέγγισης της από διάφορες οπτικές γωνίες και αποστάσεις. Ο πλακοστρωμένος δρόμος διακλαδίζεται και το ένα μέρος του συνεχίζεται κάτω από τη γέφυρα και σχεδόν παράλληλα με το ποτάμι ενώ το άλλο κομμάτι του φτάνει υψομετρικά ως κατάστρωμα της γέφυρας στη νότια όχθη. Κατά μήκος αυτής της διαδρομής, υπάρχει ένα μνημείο το οποίο στέφεται προς τη γέφυρα με αποτέλεσμα οι επισκέπτες της περιοχής να έχουν εποπτεία προς αυτή και οι επιβάτες του τρένου προς το μνημείο. Πλησιάζοντας προς το επίπεδο όπου το κατάστρωμα της γέφυρας ενώνεται συνευθειαστικά με την επίγεια σιδηροδρομική τροχιά συναντάμε ένα πλάτωμα στο οποίο υπάρχουν εγκαταλελειμμένες στρατιωτικές εγκαταστάσεις- φυλάκια. Ανεβαίνοντας υψομετρικά παρατηρούμε τον διαμορφωμένο υπαίθριο χώρο εκδηλώσεων για την επέτειο της ανατίναξης της γέφυρας. Στον αντίποδα, προς την άλλη όχθη της γέφυρας και σε σχετικά μικρή απόσταση από τον οικισμό, παρατηρούμε μια μονάδα εγκαταστάσεων ιχθυοκαλλιέργειας που τροφοδοτείται με νερό από ένα κανάλι που τρέχει παράλληλα με το ποτάμι.

δορυφορική αεροφωτογραφία (από ύψος 50μ.)

Στη διαγραμματική επεξεργασμένη απεικόνιση που ακολουθεί, μπορούμε να αντιληφθούμε:

_ τις χαράξεις

α) της σιδηροδρομικής γραμμής

β) των κατατμήσεων των αγρών και του οικισμού

γ) της φύτευσης και των οργωμάτων

και

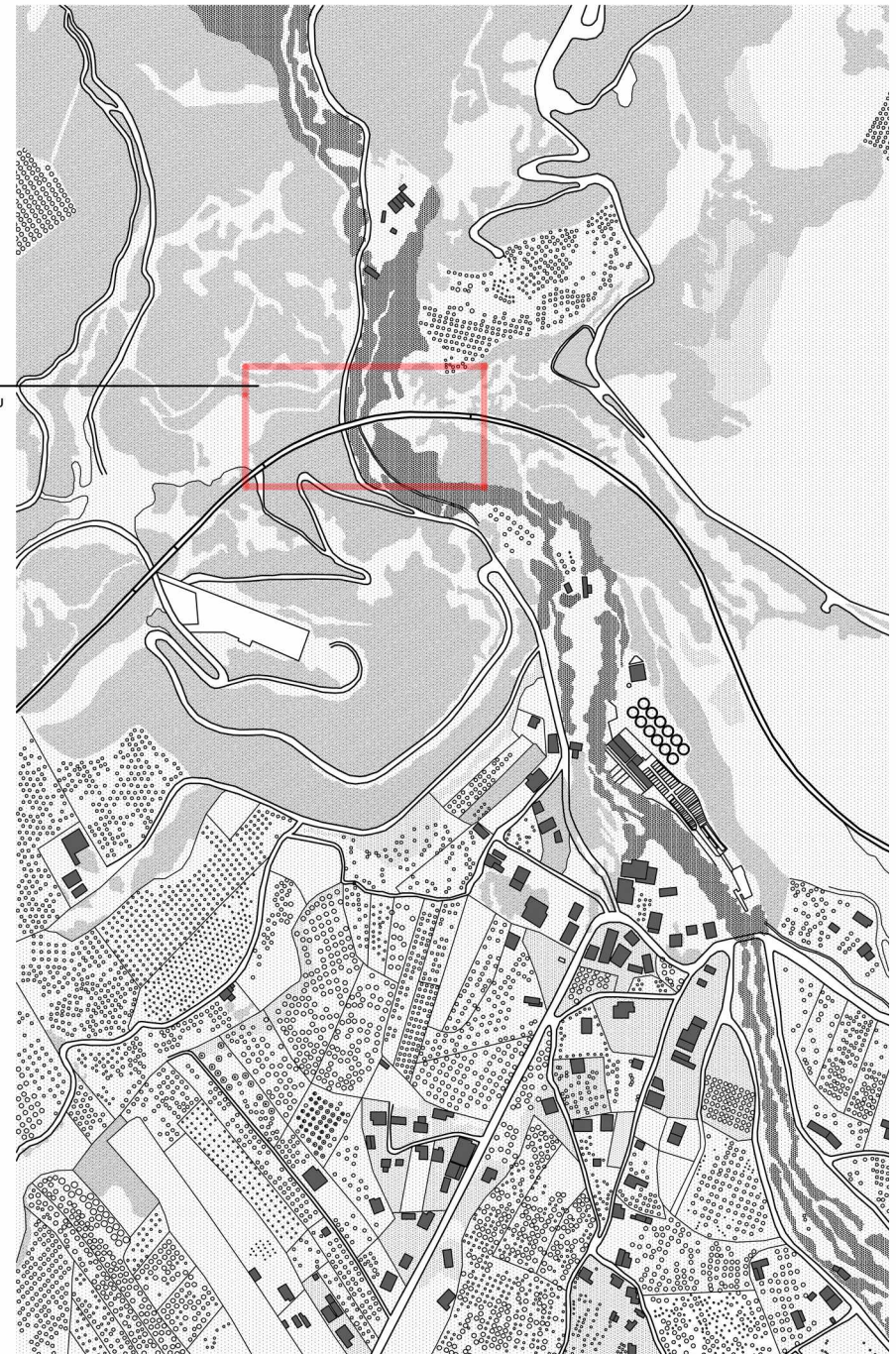
_ την υφή-διακριτότητα του υλικού

α) της οργανωμένης φύτευσης

β) της ακανόνιστης-φυσικής βλάστησης

γ) του ανάγλυφου του εδάφους.

περιοχή γέφυρας Γοργοποτάμου

διαγραμματική επεξεργασμένη απεικόνιση

→B

Μέσα από τους χάρτες και την επεξεργασία τους, τις φωτογραφίες και την επιτόπια παρατήρηση, εντοπίζουμε:

α) δίκτυα κίνησης στο χώρο.

Εστιάζοντας στο 'όλον' δηλαδή στη γέφυρα και στο πεδίο-τοπίο που την περιβάλλει, εντοπίζουμε δίκτυα κίνησης. Υπάρχει το σύστημα της γέφυρας στο οποίο κινείται το τρένο, ο πλακοστρωμένος δρόμος που ξεκινά από τους πρόποδες της γέφυρας και φτάνει ως το ύψος του καταστρώματος στον οποίο έχουμε την κίνηση των πεζών και η ζώνη κίνησης του νερού, δηλαδή το ποτάμι.

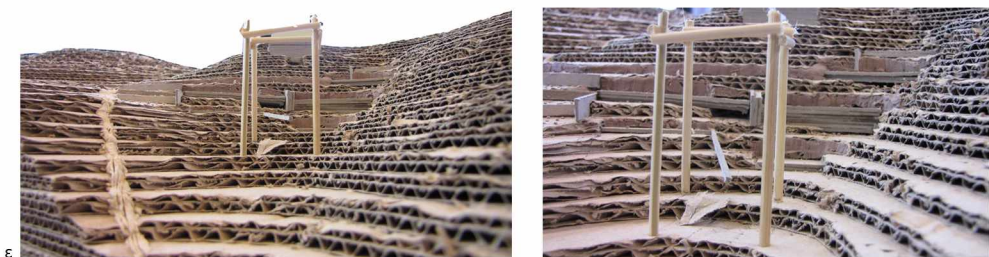
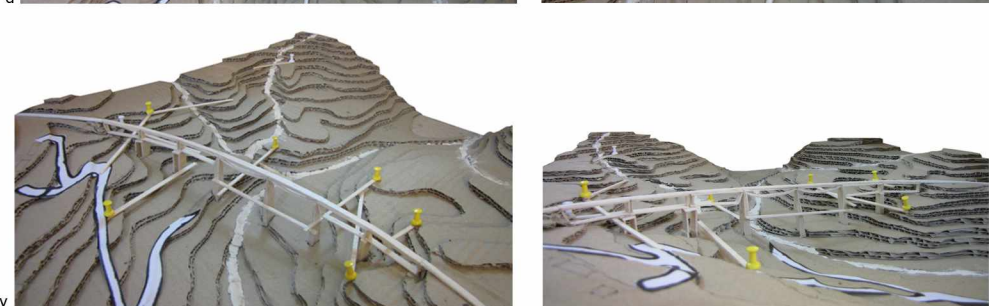
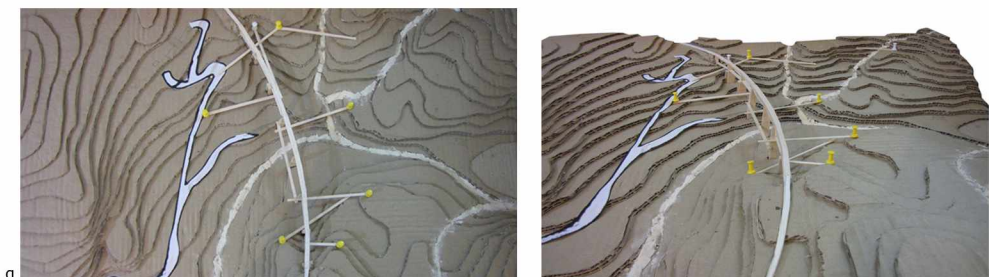
Στις πρώτες λοιπόν προσεγγίσεις όπως φαίνεται και στις φωτογραφίες που ακολουθούν, έχοντας παρατηρήσει τα παραπάνω στοιχεία τόσο της ίδιας της γέφυρας όσο και του περιβάλλοντος χώρου γίνονται απόπειρες για εγκατάσταση ενός δευτερεύοντος δικτύου κίνησης και στάσεων που θα μπορούσε να ενώνει σημεία ενδιαφέροντος του τοπίου(φωτο α,β,γ,δ) και να εμπλέκει τόσο το φυσικό όσο και το ανθρωπογενές περιβάλλον.

β) δύο πόλους, δύο 'γειτονιές' με διαφορετικά χαρακτηριστικά.

Στη δεύτερη σειρά φωτογραφιών και επεξεργασίας σε μακέτα(φωτο ε, στ, ζ, η), εστιάζουμε στην κάθε μια από τις όχθες της γέφυρας χωριστά και αναζητούμε τρόπους κατοίκησης τους 'φωλιάζοντας' στις πλαγιές. Η έντονη κλίση των όχθων και η σχέση τους τόσο με τα κατακόρυφα(κολώνες) όσο και με τα οριζόντια(καταστρώμα) στοιχεία της ορίζουν δυο μικρο-περιβάλλοντα, ένα σε κάθε όχθη.

-Στη μια όχθη(νότια):έχουμε τις δύο διάτρητες μεταλλικές κολώνες, η βλάστηση είναι χαμηλή και η πρόσβαση στη συγκεκριμένη όχθη είναι πιο εύκολη με τη χρήση του υπάρχοντος δρόμου. Δημιουργούνται διαστήματα χώρου ανάμεσα στις κολώνες που ορίζονται από το ύψος τους, από το υλικό τους και από τη μεταξύ τους απόσταση.

-Στην άλλη όχθη(βόρεια): είναι η πλαγιά στην οποία εδράζονται οι δύο πέτρινες κολώνες της γέφυρας, είναι πολύ πιο δύσβατη καθώς δεν φτάνει σε αυτήν ο δρόμος και μεσολαβεί το ποτάμι. Το έδαφος της τόσο στην κύπη του ποταμού όσο και ψηλότερα είναι βραχώδες και σκεπάζεται από υδρόβια βλάστηση χαμηλά ενώ στο ανώτερο σημείο της η βλάστηση είναι πιο ψηλή με πεύκα και θάμνους. Οι συμπαγείς κολώνες και οι διαστάσεις τους δημιουργούν διαφορετικές συσχετίσεις στους χώρους που ορίζονται ανάμεσά τους σε σχέση με αυτές της απέναντι όχθης.

Πρόκειται λοιπόν για δύο διαφορετικές αναγνώσεις του χώρου που συντέλεσαν στην εξέλιξη της πρότασης και αποτέλεσαν την αρχή για ένα διάλογο σε σχέση με τα στοιχεία του τοπίου που ορίζουν αλλά και ορίζονται από τη γέφυρα.

Σε επόμενο στάδιο έγινε ένα πλέξιμο ανάμεσα στην κατοίκηση και την κίνηση σε κάθε όχθη αρχικά, αλλά και μεταξύ των δυο όχθων.

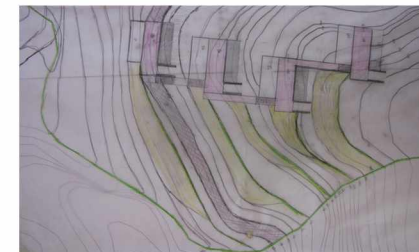
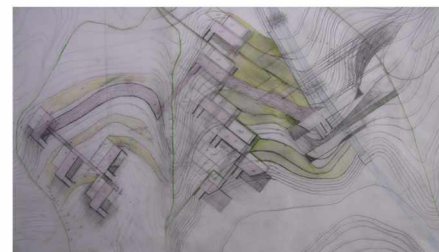
Η νότια όχθη είναι πιο εύκολα προσβάσιμη με πιο ομαλές κλίσεις και χωρίζεται από τρία ρέματα που καταλήγουν στο ποτάμι και χαράσσουν το ανάγλυφο της και η βόρεια είναι πιο δύσκολο να προσεγγιστεί. Οι κλίσεις είναι πιο απότομες και ορίζεται από την πυκνή παραποτάμια βλάστηση και ένα βραχώδες κατακόρυφο έδαφος στην ανατολική πλευρά της. Επίσης βρίσκεται πιο κοντά στην κύτη του ποταμού, ενώ η στροφή του την περιγράφει και κατά κάποιο τρόπο την απομονώνει.

Έχοντας συγκεντρώσει όλα αυτά τα χαρακτηριστικά της κάθε πλευράς και λαμβάνοντας υπόψη τη δυναμική του νερού και της βλάστησης στο χώρο που το καθιστούν ένα τοπίο παραγωγής, αλλά και την εμβέλεια του ως τοπίο μνήμης, αρχίσαμε να σκεφτόμαστε τις πιθανές χρήσεις που θα μπορούσε να παραλάβει, αλλά και την έκταση της εγκατάστασης.

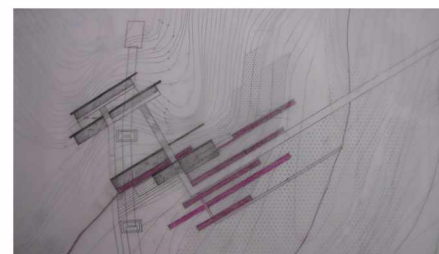
Σκεφτήκαμε την εγκατάσταση ενός δικτύου έρευνας της καλλιέργειας και της ιστορίας σε συνδυασμό με κατοίκηση στις όχθες της γέφυρας και συστήματα κίνησης σε κάθε ένα από τα μικρο-περιβάλλοντα που αναπτύσσονται αλλά και μεταξύ τους.

-Στη νότια όχθη, όπως φαίνεται στα αρχικά σκίτσα και σχέδια που ακολουθούν γίνονται απόπειρες για την χωροθέτηση της ζώνης κατοίκησης με τη χρήση μιας επαναλαμβανόμενης υπόσκαφης ή ημι-υπόσκαφης μονάδας και τη διαμόρφωση ενός δικτύου κίνησης στο χώρο της εγκατάστασης.

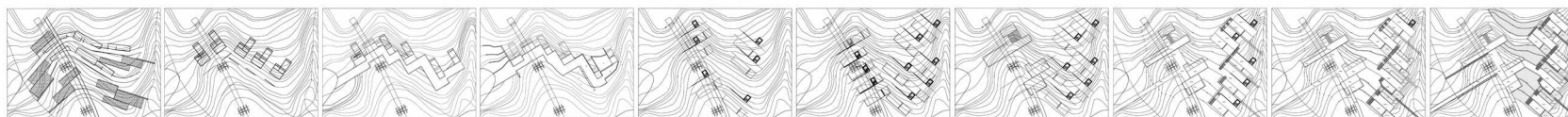
-Στη βόρεια όχθη γίνονται απόπειρες για τη χάραξη ενός καναλιού που θα εκτρέπει το νερό του ποταμού για τη λειτουργία των δεξαμενών ιχθυοκαλλιέργειας και τη χωροθέτηση μονάδων έρευνας και παραγωγής.

νότια όχθη

βόρεια όχθη

νότια όχθη

βόρεια όχθη

απόπειρες χωροθέτησης κατοίκησης

Στην τελική πρόταση, διακρίνουμε τις εξής ζώνες χρήσης:

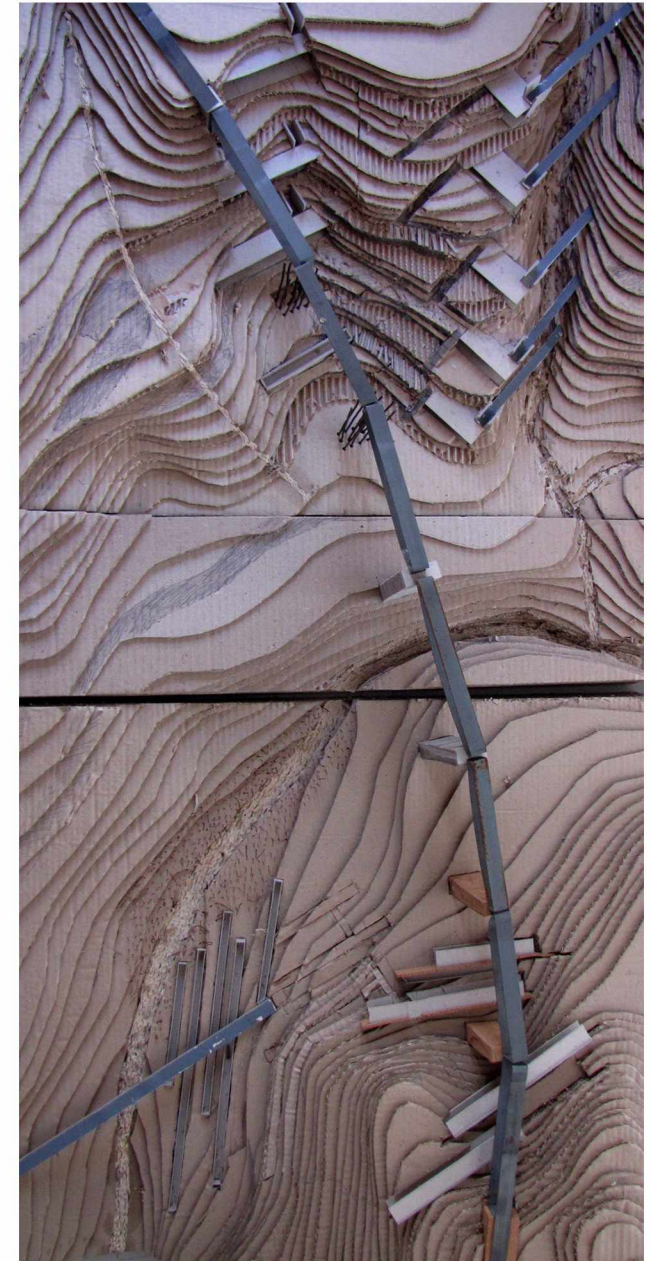
- καλλιέργειας
- κατοίκησης
- έρευνας/μελέτης

Και τις ζώνες κίνησης:

- του τρένου
- των ανθρώπων
- των αγαθών
- του νερού
- των ψαριών

Πιο συγκεκριμένα, το κτιριολογικό πρόγραμμα της τελικής πρότασης περιλαμβάνει:

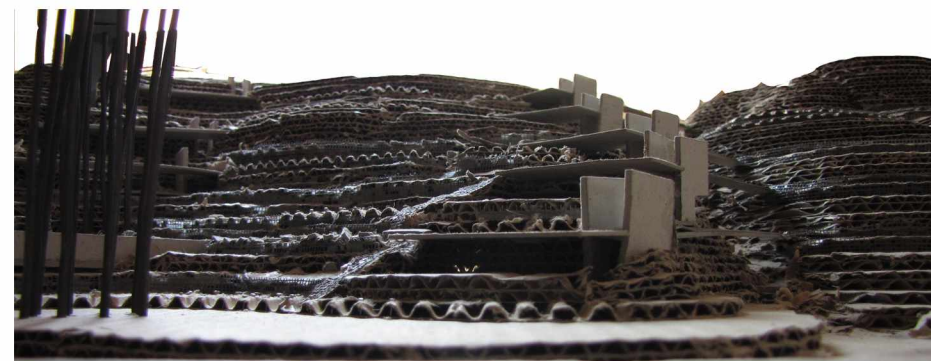
- νότια όχθη: αποθήκη και γραμματεία διοίκησης, θεματική βιβλιοθήκη πολέμου και αρχείο για τα γεγονότα στο Γοργοπόταμο, αίθουσα Η/Υ, αμφιθέατρο, εστιατόριο και υπαίθρια πισίνα.
- βόρεια όχθη: αποθήκη τροφίμων και φαρμάκων για τα ψάρια, εργαστήρια έρευνας, γραφεία ερευνητών, ημιυπαίθριο χώρο εστίασης και δεξαμενές νερού.

ΝΟΤΙΑ ΟΧΘΗ

Κέντρο ιστορικής έρευνας, καλλιέργειες και μονάδες κατοίκησης. Η πρόσβαση γίνεται με δύο τρόπους. Στην περίπτωση που κάποιος έρχεται από το χωριό πεζός περπατά στον ήδη υπάρχοντα πλακοστρωμένο δρόμο και συναντά την κεντρική πεζούλα της επέμβασης όπου βρίσκεται το κτίριο που στεγάζει το εστιατόριο και το αμφιθέατρο. Στην πορεία, αν θέλει να επισκεφτεί τις υπόλοιπες κεντρικές λειτουργίες κινείται κατακόρυφα χρησιμοποιώντας τις υπαίθριες σκάλες και μεταβαίνει από το ένα δημόσιο κτίριο στο επόμενο.

Στην περίπτωση του επισκέπτη που φτάνει στην περιοχή με το τρένο, η στάση του τρένου γίνεται στο πλάτωμα όπου ο επισκέπτης συναντά την πρώτη υπαίθρια σκάλα και φτάνει στο κτίριο της γραμματείας. Έπειτα και πάλι κινούμενος κατακόρυφα βρίσκει τα υπόλοιπα δημόσια κτίρια και στην περίπτωση που θέλει να φτάσει σε κάποια από τις μονάδες κατοίκησης κινείται παράλληλα στις υψομετρικές περπατώντας στις πεζούλες. Σε περίπτωση που θέλει να πάει από την πεζούλα μιας στάθμης σε πεζούλα υψηλότερης ή χαμηλότερης στάθμης χρησιμοποιεί τις σκάλες από σαραζανέτ. Τις ίδιες σκάλες χρησιμοποιεί και στην περίπτωση που θέλει να φτάσει σε κάποιο από τα περιβόλια. Οι πεζούλες καταλήγουν συνεπίπεδα στις ταράτσες των κτιρίων όπου ο επισκέπτης συναντά τις σκάλες που οδηγούν είτε στο εσωτερικό του σπιτιού είτε στις μεταλλικές γέφυρες. Οι μεταλλικές γέφυρες περνούν πάνω από το ρέμα και οδηγούν στη δεύτερη ζώνη κατοίκησης και καλλιέργειας στην οποία κανείς κινείται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο. Συμπεραίνουμε οπότε ότι υπάρχει μια διαβάθμιση από το δημόσιο(κεντρικά κτίρια, πεζούλες, καλλιέργειες, σκάλες, ταράτσες κατοικιών) στο ιδιωτικό(κατοικίες). Τα κουβούκλια με τις σκάλες που οδηγούν είτε στο εσωτερικό των σπιτιών είτε στις μεταλλικές γέφυρες αποτελούν έναν μεταβατικό χώρο ανάμεσα στο δημόσιο και ιδιωτικό. Μετά τις μεταλλικές γέφυρες ακολουθούν πεζούλες και καλλιέργειες και καταλήγουμε στις τελευταίες και πιο απομονωμένες κατοικίες, μια επανάληψη δηλαδή της διαβάθμισης δημόσιου ιδιωτικού.

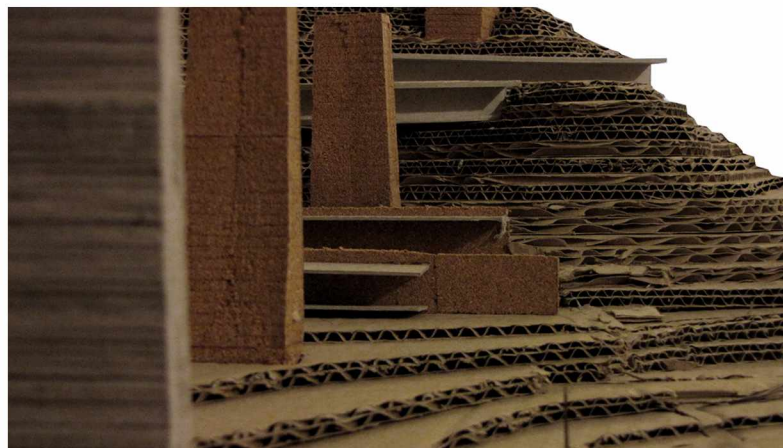
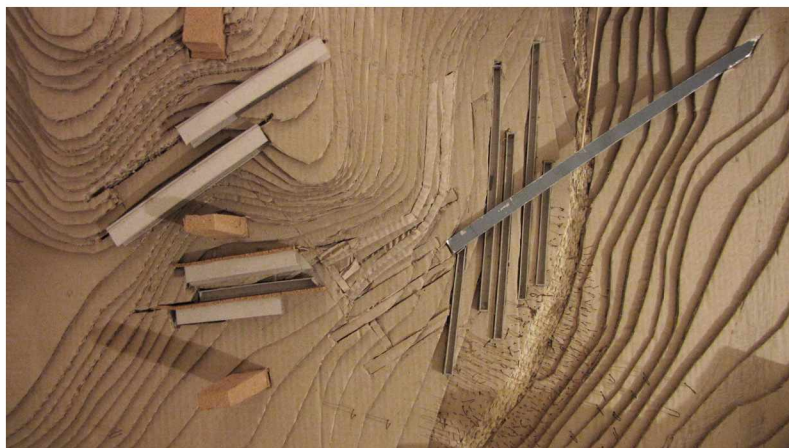

ΒΟΡΕΙΑ ΟΧΘΗ

Κέντρο έρευνας βιολογικής ιχθυοκαλλιέργειας και δεξαμενές ψαριών. Η πρόσβαση γίνεται και πάλι με δυο τρόπους. Στην περίπτωση που κάποιος κινείται στον ήδη υπάρχοντα διαμορφωμένο δρόμο συναντά μια γέφυρα η οποία περνά πάνω από το ποτάμι και καταλήγει στη βόρεια όχθη. Αμέσως μετά τη γέφυρα υπάρχει μια σκάλα από σαραζανέτ η οποία οδηγεί σε κάθε ένα από τα τέσσερα κτίρια.

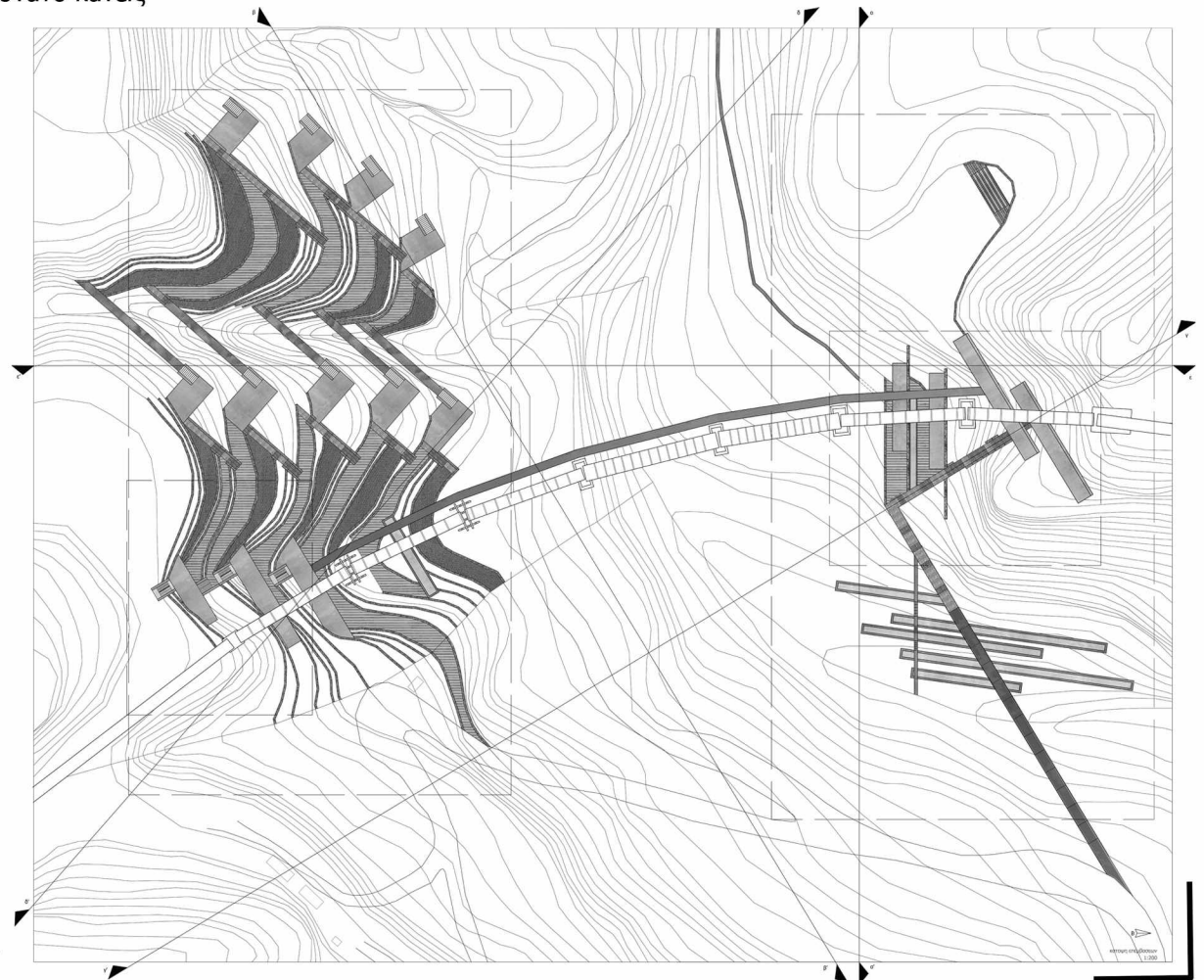
Στην περίπτωση που ο επισκέπτης φτάσει στην περιοχή της γέφυρας με το τρένο, θα βρεθεί αρχικά στη νότια όχθη και κινούμενος στην κεντρική πεζούλα της επέμβασης συναντά την αρχή μιας μεταλλικής πεζογέφυρας η οποία αναρτάται από τις κολώνες της γέφυρας του τρένου και τρέχει παράλληλα με αυτήν στα δυτικά της. Περιπατώντας κανείς τη μεταλλική πεζογέφυρα φτάνει στην απέναντι όχθη. Πιο συγκεκριμένα φτάνει στο κτίριο που στεγάζει γραφεία των ερευνητών και ημιυπαίθριο χώρο εστίασης. Στη συνέχεια ακολουθώντας των κύριο άξονα κίνησης αυτής της όχθης, που είναι η σκάλα από σαραζανέτ κινείται από το ένα κτίριο στο επόμενο.

Ένα κανάλι που ξεκινά από τα δυτικά της επέμβασης τροφοδοτεί με νερό τη κεντρική δεξαμενή που βρίσκεται ανάμεσα στα δύο πρώτα κτίρια και από εκεί με δεύτερο κανάλι το νερό διαρρέεται στις δεξαμενές των ψαριών. Οι δεξαμενές είναι παράλληλες στις υψομετρικές και το ποτάμι και βρίσκονται ανάμεσα σε χαμηλή υδρόβια βλάστηση που είναι αναγκαίο να υπάρχει γύρω τους γιατί αποτρέπει από τον κίνδυνο επιμολύνσεων των νερών του ποταμού από τις οργανικές ύλες στα απόνερα των δεξαμενών. Επίσης, συνολικότερα, προτείνεται η διατήρηση και ενίσχυση της υπάρχουσας βλάστησης(ειδικά στην περιοχή γύρω από τις δεξαμενές ψαριών), αλλά και η οργάνωσή της και η διείσδυσή της στην επέμβαση.

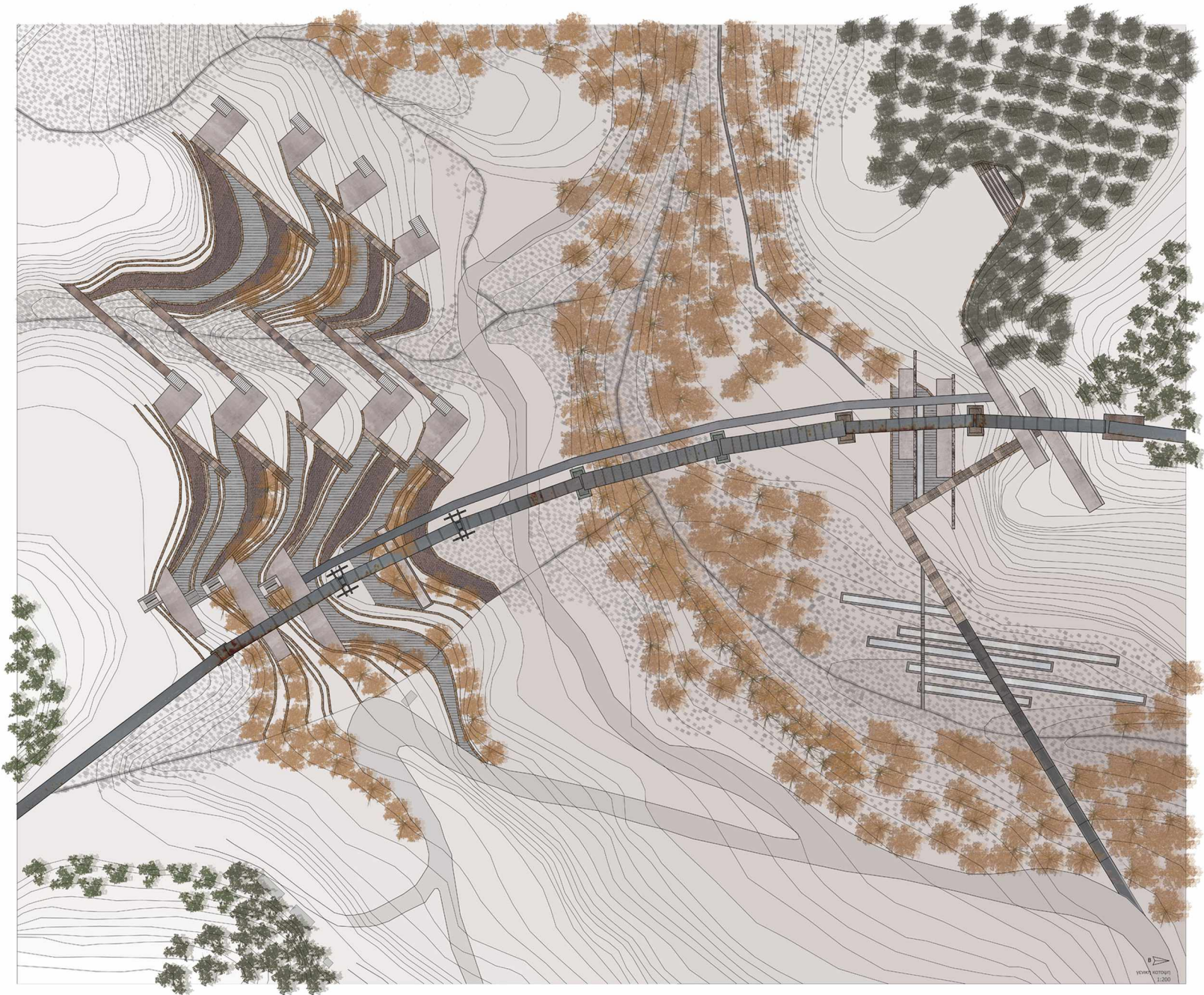

Πρόθεσή μας είναι η εγκατάσταση αυτή να μπορεί να αποτελεί μια νησίδα αυτάρκειας στην οποία, μέσα από την έρευνα και την πραγματοποίησή της, οι κάτοικοι θα έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε αυτό το τοπίο παραγωγής και να βιώνουν το τοπίο της μνήμης. Σημαντικός είναι ο ρόλος της γέφυρας που αποτελεί τόσο το υπόβαθρο της μνήμης, όσο και φορέα κίνησης και τροφοδότησης της επέμβασης.

Μέσα λοιπόν από αυτά τα δίκτυα που αλληλοσχετίζονται και αλληλοτροφοδοτούνται εμπλέκοντας την έρευνα, την καλλιέργεια και την κατοίκηση, προτείνεται ένας διαφορετικός τρόπος διαχείρισης της μνήμης και αξιοποίησής της που δεν περιλαμβάνει μόνο μια επετειακή επίσκεψη. Χρησιμοποιώντας τις δυναμικές που δίνει το ίδιο το τοπίο είναι δυνατό κανείς να ζει στο τοπίο και να ζει από αυτό.

κάτοψη επεμβάσεων

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
1:200
N
LAYOUT PLAN